

## UZASADNIENIE

W dniu 19 lipca 2021 r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. wpłynęła skarga Pana H. L. na radcę prawnego R. B.. W skardze wskazał on, że radca prawny R. B. dopuścił się czynu niezgodnego z zasadami etyki zawodowej, polegającego na prowadzeniu w okresie od 23 marca 2021r. do dnia 6 maja 2021 r. postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułów wykonawczych, z których należności zostały przez skarżącego zapłacone w dniu 20 lutego 2021 r.

W ocenie skarżącego zachowanie radcy prawnego R. B. narusza Kodeks Etyki Radcy Prawnego, gdyż jego zachowanie było nierzetelne, nieuczciwe i bezprawne i wynikało z niezachowania należytej staranności zawodowej.

W skardze H. L. wskazywał także na naruszenie etyki przez radcę prawnego M. N., który również brał udział w sprawie, poprzez prowadzenie ze skarżącym korespondencji mailowej, dlatego pismem z dnia 28 grudnia 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wezwał skarżącego do uzupełnienia skargi poprzez wskazanie, czy dotyczy ona także radcy prawnego M. N.. Po uzyskaniu potwierdzenia od skarżącego, sprawa przeciwko radcy prawnemu M. N. została wyłączona do odrębnego postępowania.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego ustalił, że skarżący H. L. był dłużnikiem Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...) z tytułu kosztów procesu zasądzonych Wyrokiem Sądu Rejonowego (...) (...) (brak danych dotyczących konkretnego sądu) z dnia 15 marca 2018 r., sygn. akt: (...) oraz wyroku Sądu Okręgowego (...) (...) z dnia 17 września 2019 r. Wartość egzekwowanego roszczenia wynosiła 1367 zł.

W dniu 23 marca 2021 r. została wszczęta egzekucja komornicza przeciwko skarżącemu w celu wyegzekwowania w/ w kwoty. Sprawę prowadził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla (...) M. P. pod sygn. akt: KM (...).

W postępowaniu egzekucyjnym wierzyciel skarżącego - Wspólnota Mieszkaniowa ul. (...), zastępowana była przez radcę prawnego R. B..

Po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, skarżący skierował w dniu 30 marca 2021 r. wiadomość e-mail do komornika, a także do radcy R. B., w której poinformował, że egzekwowaną należność uregulował przelewem bankowym na konto wierzyciela w dniu 20 lutego 2021 r.

Mailem z dnia 1 kwietnia 2021 r. pełnomocnik wierzyciela poinformował skarżącego, że wpłata została zaksięgowana jako nadpłata z tytułu czynszu Pani J. L., zgodnie ze wskazaną na przelewie dyspozycją dotyczącą tytułu wpłaty.

Jak wynika z wyciągu bankowego przedstawionego przez skarżącego dokonał on w dniu 20 lutego 2021 r. z rachunku należącego do H. L. i L. L. przelewu na kwotę 1800 zł na rachunek bankowy Wspólnoty Mieszkaniowej M. 11-17. W tytule przelewu wskazano: Opłaty za luty 2021 J. M. 14/4.

Skarżący w korespondencji e-mail, a także w piśmie skierowanym w jego imieniu do wierzyciela przez pełnomocnika adwokata G. P. wyjaśniał wierzycielowi, że kwota 1800 zł przelana na rzecz wierzyciela w dniu 20 lutego 2021 r. regulowała nie tylko czynsz za miesiąc luty 2021 r., który zobowiązana była zapłacić J. L. (córka i właścicielka mieszkania), ale także wierzytelność H. L. wynikającą z wyżej wskazanych tytułów wykonawczych w kwocie 1367 zł.

W dniu 6 maja 2021 r. wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego, które zostało umorzone postanowieniem z dnia 18 maja 2021 r.

Postanowieniem z dnia 21 marca 2022 r., sygn. akt RD 91/21 Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. radca prawny M. K., na skutek zawiadomienia złożonego przez H. L., po przeprowadzeniu czynności sprawdzających, w sprawie możliwości popełnienia przez radcę prawnego R. B. przewinienia dyscyplinarnego, na podstawie art. 305 § 1 k.p.k., art. 325a § 2 k.p.k., art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74<sup>1</sup> ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 75 z późn. zm.) postanowiła odmówić

wszczęcia dochodzenia w sprawie postępowania radcy prawnego R. B. polegającego na prowadzeniu w okresie od 23 marca 2021 r. do dnia 6 maja 2021 r. postępowania egzekucyjnego na podstawie tytułów wykonawczych, z których należności zostały przez Pana H. L. zapłacone w dniu 20 lutego 2021 r.

W uzasadnieniu tej decyzji Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wskazał, że w świetle poczynionych ustaleń radca prawny R. B. nie miał wiedzy o tym, że dłużnik uregulował należność wynikającą z wyroków sądowych, przywołanych wyżej. Nawet gdyby przyjąć, że radca prawny R. B. powinien przed wszczęciem egzekucji dowiedzieć się u wierzyciela, czy dłużnik dokonał spłaty długu, nie uzyskałby potwierdzenia, gdyż wierzyciel zarachował wpłatę skarżącego z dnia 20 lutego 2021 r. na poczet opłat należnych wspólnocie mieszkaniowej od właściciela mieszkania J. L. (córki skarżącego).

W ocenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, skarżący nie miał racji, twierdząc, że osobą odpowiedzialną za zaistniałą sytuację jest radca prawny R. B., wyłączną odpowiedzialność za zaistniałą sytuację ponosi sam skarżący.

Odpowiedzialność za dług spoczywa na dłużniku i powinien on dochować należytej i szczególnej staranności wykonując zobowiązanie w taki sposób, aby wynikało z niego, jaki dług płaci, czy wpłata jest dokonywana na właściwy rachunek bankowy wierzyciela. Dłużnik nie może oczekiwać od wierzyciela, że ten będzie „dopasowywał” dokonywane wpłaty do długów dłużnika. Gdyby skarżący dokonał zapłaty w formie przelewu, w którym wskazałby, że spłaca swój dług, nawet bez szczegółowego opisu, że dotyczy on należności objętych wyrokiem sądu, wówczas wierzyciel dokonałby zapewne zarachowania na poczet należności zasądzonych wyrokiem. Niestety skarżący wskazał w przelewie, że dotyczy on opłat za miesiąc luty 2021 r. J. L. i wskazał numer mieszkania. Przy tak sformułowanym tytule przelewu, wierzyciel był zobowiązany do zarachowania wpłaty na poczet należności wymagalnych, a w przypadku ich braku, na poczet przyszłych należności obciążających J. L.. Wynika to z dyspozycji przepisu art. 451 § 1 Kodeksu cywilnego, który to przepis wyraźnie wskazuje, w jaki sposób wierzyciel powinien zaliczać wpłaty dokonywane przez dłużnika. Dlatego też pomimo tego, że skarżący przelewem zamierzał uregulować opłaty za miesiąc luty 2021r. w imieniu swojej córki J. L., a także uregulować swoje zobowiązania, to przy tak sformułowanym tytule wpłaty, trudno było intencje i zamiary skarżącego odczytać. Dopiero wyjaśnienie zaistniałej sytuacji, doprowadziło do przeksięgowania należności na właściwy rachunek i do umorzenia postępowania egzekucyjnego wszczętego wobec skarżącego. Niemniej jednak, to niewłaściwy tytuł wskazany w przelewie skarżącego doprowadził do wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego, pomimo, że skarżący wpłacił należną kwotę 1367 zł na konto wierzyciela.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego ponadto podkreślił, że dysponentem postępowania egzekucyjnego jest zawsze wierzyciel, a nie zastępujący go pełnomocnik. To po stronie wierzyciela (w tym wypadku Wspólnoty Mieszkaniowej ul. (...) (...) W.), leżała decyzja o wszczęciu lub zaniechaniu prowadzenia postępowania egzekucyjnego. Pełnomocnik wierzyciela, w tym wypadku, radca prawny R. B., nie miał powodów do kwestionowania decyzji swojego klienta o wszczęciu postępowania egzekucyjnego, skoro ten stwierdził, że dług nie został uregulowany, gdyż w jego ocenie nie nastąpiła spłata należności objętej tytułem wykonawczym. Pełnomocnik powinien działać na rzecz i w interesie swojego klienta, skoro radca prawny R. B. otrzymał informację o braku uregulowania należności podjął przewidziane prawem kroki w celu jej wyegzekwowania. Z punktu widzenia wierzyciela, zachowanie radcy prawnego było uzasadnione i konieczne.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. nie stwierdził popełnienia przez radcę prawnego R. B., czynów które mogłyby zostać zakwalifikowane jako przewinienie dyscyplinarne i odmówił wszczęcia dochodzenia zaskarżonym postanowieniem.

Zawiadamiający H. L. w dniu 21 kwietnia 2022 r. wniósł odwołanie od postanowienia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego z dnia 21 marca 2022 r.

W uzasadnieniu swojego odwołania skarżący H. L. w pierwszej kolejności zarzucił, że Zastępca Rzecznika w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wielokrotnie myli dane jego żony: L. L. (współwłaścicielki rachunku bankowego, z którego dokonał płatności na rzecz wspólnoty mieszkaniowej) oraz jego córki: J. L. (właścicielki mieszkania przy ul. (...) (...) W.).

Ponadto skarżący wskazał, że wierzyciel w pierwszej kolejności powinien zaspokoić swoją wierzytelność, a pozostałą część kwoty przeznaczyć na opłaty czynszowe J. L.. Zdaniem skarżącego taki sposób zarachowania wpłaty wynika wprost z przepisu art. 451 § 1 Kodeksu cywilnego. W jego ocenie wspólnota mieszkaniowa (wierzyciel) oraz reprezentujący ją pełnomocnik popełnili „karygodne nieprawidłowości” skutkujące bezpodstawnym wszczęciem egzekucji przeciwko skarżącemu, nie zaliczając wpłaty, jakiej dokonał w dniu 20 lutego 2021 r. na poczet jego zobowiązania z tytułu kosztów procesu zasądzonych wyrokami sądów powszechnych, a w pozostałej części na opłatę czynszową za mieszkanie, którego właścicielką jest jego córka J. L.. W dalszej części swojego odwołania skarżący koncentruje się wokół wyjaśnienia pojęcia egzekucji niecelowej oraz zasadności ponoszenia kosztów takiej egzekucji przez dłużnika. Powołuje się również na postępowanie cywilne, które wszczął przeciwko wierzycielowi (wspólnocie mieszkaniowej), polemizując z argumentacją zawartą w odpowiedzi na jego pozew, wniesioną przez pełnomocnika wspólnoty mieszkaniowej radcę prawnego R. B.. Zarzucając jednocześnie, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego nie wziął pod uwagę treści tego pisma procesowego, złożonego przez skarżącego w toku postępowania.

Na posiedzeniu Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W. w dniu 27 czerwca 2022 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. M. K. wniosła o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia, uzasadniając jak w postanowieniu.

Skarżący natomiast podtrzymał swoje stanowisko, podkreślając, że wszczęcie przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego przez wspólnotę mieszkaniową było bezprawne.

### ***Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje:***

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców (...) W. nie podzielił argumentacji i zarzutów skarżącego H. L., które wyraził w odwołaniu, a zaskarżone orzeczenie ocenił, jako trafne.

Stosownie do postanowień Art. 11 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego naruszeniem godności zawodu radcy prawnego jest w szczególności takie postępowanie radcy prawnego, które mogłoby zdyskredytować go w opinii publicznej lub podważyć zaufanie do zawodu radcy prawnego. Art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1166) radcowie prawni i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź naruszenie swych obowiązków zawodowych. Natomiast w myśl art. 3 ust. 2 ustawy o radcach prawnych, radca prawny wykonuje zawód ze starannością wynikającą z wiedzy prawniczej oraz zasad etyki radcy prawnego.

Sąd Dyscyplinarny, po zapoznaniu się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, nie stwierdził w działaniach przedsięwziętych przez radcę prawnego R. B. postępowania sprzecznego z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu, ani też naruszenia obowiązków zawodowych, co zgodnie z przepisem art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych aktualizuje odpowiedzialność dyscyplinarną radcy prawnego.

Ustalony przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego stan faktyczny w sprawie, w oparciu o dokumenty przedłożone przez skarżącego H. L., w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego nie budził wątpliwości. W pełni trafne było również zaskarżone postanowienie z dnia 21 marca 2022 r. o odmowie wszczęcia dochodzenia przeciwko radcy prawnemu R. B. dochodzenia, w świetle okoliczności ustalonych przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego.

Odnosząc się do zarzutów podniesionych przez skarżącego H. L. (...) wniesionym odwołaniu, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał je za całkowicie bezzasadne.

Należy podkreślić, iż skarżący całkowicie bezzasadnie usiłuje obciążyć pełnomocnika wierzyciela (wspólnoty mieszkaniowej) radcę prawnego R. B. odpowiedzialnością za wszczęcie przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego. Należy podkreślić, że relacja pomiędzy pełnomocnikiem, a jego mocodawcą opiera się na zaufaniu. Reprezentujący swojego klienta (tu: wspólnotę mieszkaniową) radca prawny, działa w oparciu o informacje przekazywane mu przez mocodawcę i podejmuje działania, które są adekwatne do stanu faktycznego przedstawionego przez klienta. Należy wyraźnie podkreślić, że to mocodawca (klient) dostarcza pełnomocnikowi (radcy prawnemu)

informacji o stanie faktycznym sprawy. Profesjonalny pełnomocnik, jakim jest radca prawny, w oparciu o przedstawione fakty, podejmuje działania adekwatne do stanu faktycznego, na rzecz i w imieniu mocodawcy.

W niniejszej sprawie okolicznościami bezspornymi było, iż Wspólnota Mieszkaniowa M. 11-17 (...) W. przekazała reprezentującemu ją radcy prawnemu R. B. informację, że H. L. nie uregulował należności zasądzonych prawomocnymi wyrokami sądów powszechnych w wysokości 1367 zł. W tej sytuacji radca prawny podjął działania adekwatne i w pełni uzasadnione, tj. skierował wniosek o wszczęcie przeciwko dłużnikowi H. L. postępowania egzekucyjnego. Działanie takie należy ocenić jako należyte wypełnianie roli pełnomocnika profesjonalnego, jakim jest radca prawny.

Należy stanowczo podkreślić, że dopiero na etapie postępowania egzekucyjnego radca prawny R. B. pozyskał wiedzę, że skarżący H. L. jednak wpłacił na rachunek bankowy wspólnoty mieszkaniowej zasądzoną kwotę wysokości 1367 zł.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny podziela w tym zakresie w pełni stanowisko zaprezentowane przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego w zaskarżonym postanowieniu, że do wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko skarżącemu doszło z powodu nieprawidłowego opisanie tytułu przelewu, jakiego dokonał on w dniu 20 lutego 2021 r. na rzecz wspólnoty mieszkaniowej. Skarżący nie wyjaśnił w żaden sposób dlaczego akurat w taki sposób postanowił zatytułować przelew na rzecz wspólnoty mieszkaniowej: „opłaty za luty 2021 J. M. 14/4”. W żaden przekonujący sposób nie wskazał też na jakiej podstawie wspólnota mieszkaniowa miała się zorientować, analizując tę wpłatę, iż reguluje on akurat koszty procesu zasądzone od niego dwoma wyrokami sądów. W tej sytuacji niejasny, a wręcz mylący tytuł przelewu wpisany przez skarżącego, spowodował skierowanie przez wspólnotę mieszkaniową jego sprawy do postępowania egzekucyjnego.

Jednakże należy podkreślić, iż przedmiotem oceny dokonywanej przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w niniejszej nie była celowość prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko skarżącemu w zaistniałym stanie faktycznym. Istotą postępowania dyscyplinarnego jest bowiem ocena zachowania radcy prawnego w kontekście sytuacji procesowej i faktycznej, w jakiej się znalazł. Jak to już wyżej wspomniano, radca prawny R. B. otrzymał od swojego klienta – wspólnoty mieszkaniowej informację, iż należności zasądzone prawomocnie od skarżącego H. L. nie zostały przez niego uregulowane. Zatem podjął prawidłowe działania, ponieważ wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi. Jednocześnie w sytuacji, gdy skarżący zwrócił się do wspólnoty mieszkaniowej z wyjaśnieniem, iż przelaną przez niego kwotę należy zaliczyć na poczet jego zobowiązania wynikającego w wyroków sądów, postępowanie egzekucyjne zostało umorzone. W związku z tym działaniom radcy prawnego R. B. nie można przypisać nierzetelności, nieuczciwości, czy bezprawności, ani też niezachowania należytej staranności zawodowej, co warunkuje w świetle przepisu art. 64 ustawy o radcach prawnych odpowiedzialność dyscyplinarną. Należy przy tym podkreślić, że radca prawny nie ma obowiązku dodatkowego weryfikowania twierdzeń swojego klienta, co do braku płatności ze strony dłużnika i kwestionowania w takiej sytuacji zasadności wszczęcia postępowania egzekucyjnego.

W związku z tym Okręgowy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrywał się w stanie faktycznym ustalonym przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego nieprawidłowości. Nie znalazł również podstaw do uwzględnienia odwołania wniesionego przez H. L. od postanowienia z dnia 21 marca 2022 r.

Mając to na uwadze, Sąd postanowił utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. z dnia 21 marca 2022 r., sygn. akt RD 91/21 o odmowie wszczęcia dochodzenia w sprawie radcy prawnego R. B..

Ze względu na powyższe należało orzec jak w sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 70 ze zn. 6 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1166), mając na względzie, że nie zostało wydane orzeczenie o ukaraniu.

Pouczenie:

Niniejsze postanowienie jest prawomocne i ostateczne, bowiem Okręgowy Sąd Dyscyplinarny (...) (...) W., w niniejszej sprawie działał jako organ II instancji i dlatego stosownie do treści art. 426 § 1 k.p.k. w zw. z art. 74<sup>1</sup> oraz stosownie do treści art. 70<sup>2</sup> ust. 1a ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2022, poz. 1166), od niniejszego postanowienia nie przysługuje żaden środek odwoławczy.